

Poskus Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli

Susanne Volčanšek

Zavod RS za šolstvo

4. nacionalna konferenca Jeziki v izobraževanju

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Tuji jeziki v poskusu

Splošni cilj: zagotoviti enake možnosti učenja in poučevanja tujega jezika v celotni vertikali

7. cilj: **Vzpostavitev izvedbenih modelov** za učenje tujih jezikov na način, ki bo vsem učencem na sistemski ravni omogočil doseganje čim višje ravni znanja jezika

8. cilj: **Zagotavljanje enakih možnosti** pri učenju tujih jezikov

Tuji jezik v poskusu

Razširjeni program

Kultura in tradicija

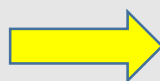
Obvezni program

obvezni prvi tuji jezik v
1. razredu

obvezni drugi tuji jezik v
3. VIO

OBSTOJEČE				
razred	obvezni prvi tuji jezik	NIP 1.t.j. 2.t.j.	OIP 2.t.j.	obvezni drugi tuji jezik
1.	X	✓	X	X
2.	✓	X	X	X
3.	✓	X	X	X
4.	✓	✓	X	X
5.	✓	✓	X	X
6.	✓	✓	X	X
7.	✓	✓	✓	X
8.	✓	✓	✓	X
9.	✓	✓	✓	X

POSKUS			
obvezni prvi tuji jezik	NIP RaP	OIP 2.t.j.	obvezni drugi tuji jezik
✓	X	X	X
✓	X	X	X
✓	X	X	X
✓	✓	X	X
✓	✓	X	X
✓	✓	X	X
✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	✓

NIP: angleščina, nemščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, madžarščina

OIP: angleščina, nemščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, kitajščina, latinščina, madžarščina, ruščina, srbsščina, španščina, makedonščina

RaP/OIP: angleščina, nemščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, kitajščina, latinščina, madžarščina, ruščina, srbsščina, španščina, makedonščina

Obvezni T.J. : nemščina, angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, madžarščina

4. nacionalna konferenca **Jeziki v izobraževanju**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
ZA REGIONALNI RAZVOJ

Nalozbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

19 šol

2018/2019

- ANKETIRANJE
- učitelji
- učenci 7. razreda
- učenci v RaP

2019/2020

- ANKETIRANJE učiteljev
- OPAZOVANJE pouka
- INTERVJU z učitelji
- INTERVJU z učenci

2020/2021

- ANKETIRANJE
- Učitelji
- Učeni 7. razreda
- Učenci v RaP

2021/2022

- ANKETIRANJE
- učitelji
- učenci 7. razreda
- učenci v RaP
- OPAZOVANJE

2022/2023

Zaključek

46 šol

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
ZA REGIONALNI RAZVOJ
IN PRISPEVKE K VAŠI PRIHODNOSTI

Financirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Obvezni prvi tuji jezik v 1. razredu

- Anketiranje učiteljev (**17** odgovorov)

Organizacijsko-materialni vidik

- Prvi tuji jezik: **angleščina** (15) in nemščina (2)
- Pouk izvajajo učitelji z **ustrezno izobrazbo** (15 RP)
- Pouk večinoma poteka v **matični učilnici**, praviloma dvakrat tedensko po **45 minut**

****diferencirani pristop:** sprotno preverjanje razumevanja, izbor tem in vsebin, ki so učencem blizu, avtentične, možnost izbire izkazovanja znanja, podajanje PI)*

Izvedbeni vidik

- Izhodišče za pouk je **UN** za tuji jezik v 1. razredu **NIP**
- Učenci večinoma uporabljajo **učiteljeva lastna gradiva**
- Učitelji v veliki meri izvajajo **diferenciacijo in individualizacijo***
- Učitelji se **timsko povezujejo** največkrat z matičnimi učitelji in učitelji drugih predmetov
- Najpogosteje se **medpredmetno** navezujejo na SPO in ŠVZ
- **Drugi strokovni delavec** je prisoten pri slabi tretjini primerov
- Ob koncu 1. razreda učenci dosežejo **večino standardov** na področju poslušanja in slušnega razumevanja in na področju govornega sporočanja in sporazumevanja
- Tudi **v času izobraževanja na daljavo** so bili temeljni cilji pouka doseženi (nekaj **vrzeli** v znanju učencev so nastali na področju govornega sporazumevanja)

V vlogi opazovalca – Učni momenti in situacije

V fokusu: SENZIBILIZACIJA ZA JEZIKE

neugodno	ugodno
• Frontalna postavitev miz • Učitelj v veliki meri govori slovensko • Učitelj v veliki meri prevaja • Učenci veliko časa uporabljajo za izrezovanje, lepljenje, barvanje • Učenci preslikavajo posamezne besede • Vsi učenci delajo isto • Učenci uporabljajo delovni zvezek (ali celo učbenik) • Učenci nimajo (dovolj) časa za odzivanje • Gradivo je sicer avtentično, jezikovno ustrezno zahtevno, vendar vsebinsko neustrezno • Samo učitelj govori, ni interakcije med učenci in učiteljem in med učenci, učenci ne razvijajo spretnosti govora	• vsebine tujega jezika se navezujejo na vsebine drugih predmetov • Učenci se igrajo smiselne didaktične igre, se gibljejo, pojejo in tekmujejo med sabo • Učenci glasno ponavljajo posamezne besede ali kratke povedi (tudi v zboru), pri tem prepoznavajo dolžino in število besed, prepoznavajo rime, zloge, ritem, intonacijo in melodijo ciljnega jezika) • Učitelj sliši učenčeve napake in jih na ustrezen način popravi („sendvič varianta“) • Učenci se odzivajo na slišano na različne načine • Učitelj upošteva različne materne jezike učencev in jih vključuje pri pouku ciljnega jezika • Učenci imajo možnost, da se preizkušajo v ciljnem jeziku, da z jezikom eksperimentirajo • Učitelj prepozna in upošteva različne interese in sposobnosti svojih učencev

Obvezni drugi tuji jezik v 7. razredu

- Anketiranje učiteljev (N = 20)

Organizacijsko–materialni vidik	Izvedbeni vidik - UČITELJI
• Najpogosteje poučevani jezik je nemščina. • Pouk večinoma poteka v učilnici za drug predmet in ne v stalni učilnici, ki bi bila ustrezno opremljena za pouk tujega jezika.	• Učenci pri pouku uporabljajo učiteljeva učna gradiva in učbenike. • Od 7. do 9. razreda je bilo večinoma obravnavanih 14 tematskih sklopov od 17. • Učitelji večinoma diferencirajo pouk. • Doseženi cilji: - učenci razvijajo slušno in bralno zmožnost (razumejo bistvo kratkega besedila z znano temo, poiščejo določeno informacijo, razberejo stališča in odnose). - na preprost način govorno in pisno predstavijo sebe in druge, opišejo predmet, šolo, kraj, izkušnjo. - se pogovarjajo o znani temi v predvidljivih okoliščinah (npr. dialog pri zdravniku). • Dosežena pričakovana raven znanja: A1; A2 pri večini pri poslušanju, branju, govorjenju (ne pri pisanju). • Med poukom na daljavo doseženi vsi temeljni cilji, največ vrzeli pri govornem sporazumevanju.

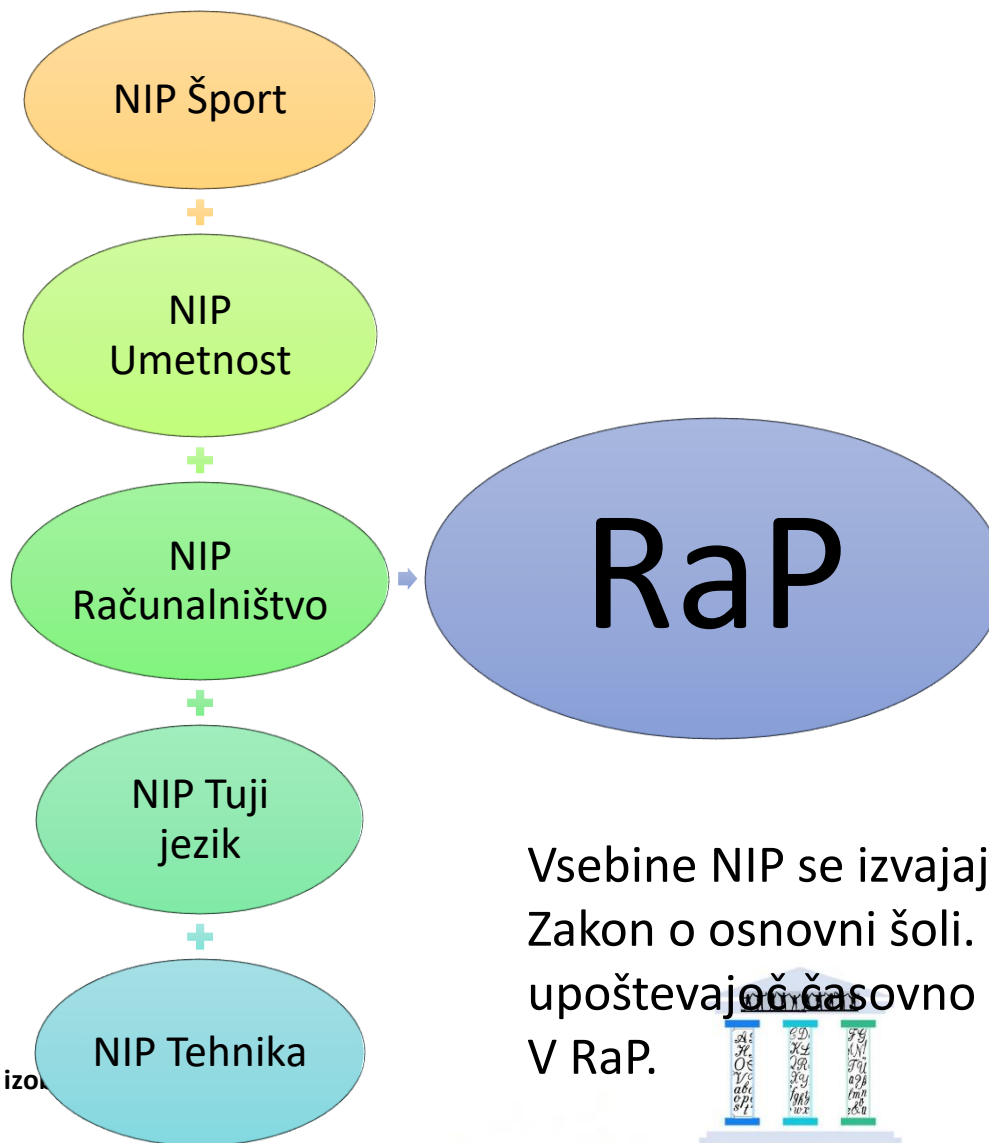

V vlogi opazovalca – Učni momenti in situacije

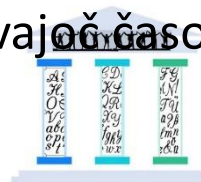
V fokusu: JEZIKOVNA DIDAKTIKA ZA DRUGI TUJI JEZIK

neugodno	ugodno
• Učitelj v večji meri govori slovensko. • Pouk je usmerjen v reševanje vaj iz učbenika ali delovnega zvezka. • Pouk je usmerjen v učenje slovničnih struktur in posameznih besed. • Učenci malo govorijo, odgovarjajo le na učiteljeva vprašanja. • Učitelj ne upošteva učenčevega predznanja prvega jezika in prvega tujega jezika. • Učitelj ne prilagodi ciljev in nalog na posameznega učenca.	• Pouk se izvaja po komunikacijskem pristopu: jezik je sredstvo sporazumevanja, učenci imajo veliko priložnosti govoriti tuji jezik, vsebine so življenjske in učencem blizu. • Učenci so vključeni v vse faze pouka, imajo priložnosti sodelovanja med seboj ter vrednotenja svojega in sovrstnikovega znanja. • Učitelj sproti pri učencih preverja razumevanje, upošteva njihovo predznanje, prilagodi naloge glede na posameznega učenca in njegove sposobnosti, sproti preverja napredek in daje kvalitetne povratne informacije. • Učenci izvajajo raznolike dejavnosti in oblike: npr. igro vlog, sodelovalno učenje, učne postaje, projektni pristop, raba digitalne tehnologije.

Tuji jeziki v razširjenem programu

Vsebine NIP se izvajajo v enakem obsegu, kot to določa Zakon o osnovni šoli. Izvedbene oblike določa šola, upoštevajoč časovno razporeditev ostalih dejavnosti v RaP.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

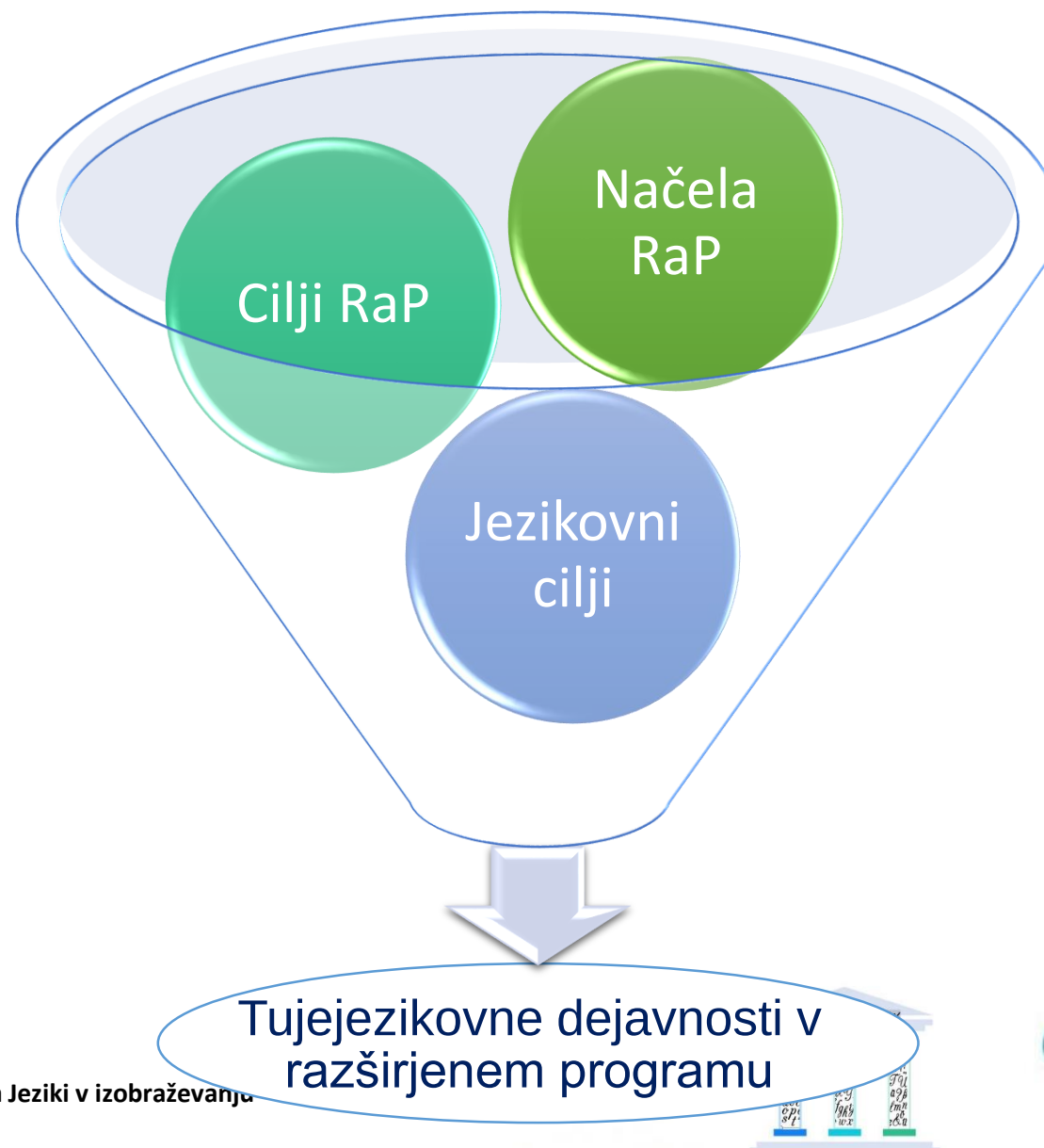

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
ZA REGIONALNI RAZVOJ

Kako?

- heterogene skupine
- fleksibilno
- formativno spremljanje
- strategije učinkovitega učenja, delovne navade
- razvijanje interesov, nadarjenosti
- razvijanje ustvarjalnosti, inovativnosti
- razvijanje pismenosti
- sodelovalno učenje
- samoreglativno učenje

4. nacionalna konferenca Jeziki v izobraževanju

Kaj?

- vsebine, ki so vezane na ostale vsebine, ki se izvajajo v razširjenem programu
- Jaz in moj svet
- Moje ožje okolje
- Moje širše okolje
- Stiki med kulturami

Tuji jezik v razširjenem programu

- Anketiranje učiteljev (15 odgovorov)
- Anketiranje učencev (284 odgovorov)

Organizacijsko - materialni vidik

- Tuji jezik izvajajo **predmetni učitelji** tujega jezika (14 od 15)
- V šolskem letu 2020/21 se je izvajalo **5 jezikov** (6x nemščina, 6x angleščina, 2x italijanščina, 1x francoščina, 1x ruščina)
- Tuji jezik v RaP se večinoma izvaja **dvakrat tedensko**, enakomerno čez celo leto
- Skoraj na polovici šol se izvaja **isti jezik** v RaP in v obveznem programu (2.tj)

Učitelji opažajo razlike v ravni znanja Učencev, hkrati opažajo, da so učenci bolj sproščeni

Izvedbeni vidik

- Izvajalci tj pri načrtovanju izhajajo iz **Kurikularnega dokumenta** in **UN** za **drugi tuji jezik kot NIP**
- Učenci uporabljajo **učiteljeva lastna učna gradiva**, redko uporabljajo učbenik, del. zvezek
- Tujezikovne vsebine in jezikovni cilji so v veliki meri **usklajeni s splošnimi cilji in načeli RaP** in so **nadgradnja** ciljev in vsebin iz **obveznega programa**
- Učitelji se občasno **timsko povezujejo** z drugimi izvajalci vsebin RaP ter z drugimi učitelji na šoli
- V času izobraževanja na daljavo so bili **cilji** večinoma v celoti doseženi (večje vrzeli v znanju učencev so nastale na področju govorjenja in pisanja, manj na področju poslušanja)
- Učitelji pogosto izvajajo diferenciacijo Učitelji zagotavljajo pogoje za samostojno učenje, formativno spremljajo napredek

Glas učencev

Tuji jezik v razširjenem programu

- Anketiranje učiteljev (15 odgovorov)
- Anketiranje učencev (284 odgovorov)

Zakaj?

- Jezik mi je všeč
- Učenje TJ me veseli
- Želim znati več jezikov
- Jezik pride prav
- Dodaten TJ mi koristi pri vpisu na SŠ
- *Odločitev staršev (8 od 284)*

Pouk?

- Govorim v TJ
- Počutim se varno in upoštevano
- Veliko sodelujemo
- Z učiteljem načrtujemo
- Učitelj upošteva moje interese, želje in potrebe
- Lahko sem ustvarjalen

Kateri jezik?

Nemščina (165 od 280)

Težave?

Ne. (226 od 280)

Da. (54)

Zadovoljstvo?

Da. (249 od 280)

Zahtevnost?

- Ravno prav (244)
- Prezahteven (20)
- Premalo zahteven (18)

Prednosti in pomen?

- Se učijo še en jezik (172)
- Ni ocen (156)
- Skupinsko delo (153)
- Manj pišejo, več govorijo (125)
- Bolj sproščeni (117)
- Se igrajo (107)
- Ni učbenika (107)
- Prednost*

Ni ocen

- Ne vpliva na učenje (151 od 276)
- se učijo manj (109)
- Se učijo več (16)

V vlogi opazovalca – Učni momenti in situacije

V fokusu: NAČELA IN CILJI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA

neugodno	ugodno
• Učitelj poučuje po učbeniku („klasičen pouk“), učenci morajo imeti delovne zvezke • Učitelj v veliki meri govori slovensko • Učitelj v veliki meri prevaja • Učenci nimajo priložnosti za interakcijo, veliko prepisujejo s table • Učenci nimajo izbire med različnimi dejavnostmi in opravili • Učitelj ne upošteva predznanja prvega tujega jezika in prvega jezika	• Vsebine tujega jezika se navezujejo na vsebine, ki se izvajajo v razširjenem programu v aktualnem šolskem letu in / ali se navezujejo na aktualne dogodke v šoli • Učenci skupaj z učiteljem načrtujejo vsebine, dejavnosti in izdelke (dokaze o učenju) • Izvajanje tujejezikovnih vsebin poteka po principu projektnega pristopa • Projektni pristop poudarja sodelovalno učenje, vrstniško učenje, samostojno učenje, kritično mišljenje, vrstniško vrednotenje, samovrednotenje, krepí sodelovalne veščine in • Učitelj spodbuja vključevanje drugih (maternih) jezikov učencev, spodbuja medkulturno učenje

Skladen razvoj znanja in veščin za kakovostno življenje

učinkovito in kritično mišljenje

- Uporabljam vire in vrednotim njihovo verodostojnost
- Sklepam, interpretiram in argumentiram (znam navesti dokaze)

merljiva jezikovna znanja

praktična in miselna ustvarjalnost

- Rešujem odprte probleme, iščem (drugačne / nekonvencionalne) rešitve
- Uporabljam raznovrstne materiale, izdelujem različne izdelke
- Načrtujem, spremljam in vrednotim lastno ustvarjalnost

sporazumevanje in sodelovanje

- aktivno sodelujem: dajem predloge, poslušam, upoštevam predloge in strpno komuniciram (v tujem jeziku), samostojno in
- pravočasno opravim nalogo, samostojno ustvarjam raznovrstna besedila
- pomagam in spodbujam sošolce

samouravnavanje

- prevzemam kontrolo nad svojim učenjem
- načrtujem, spremljam in vrednotim svoj napredek
- zbiram izdelke in dokaze

digitalna kompetenca

4. nacionalna konferenca Jeziki v izobraževanju

Republika Slovenija
za šolstvo

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

4. nacionalna konferenca Jeziki v izobraževanju

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.